

Vesilahden kunnan perusopetuksen ohjaussuunnitelma

Oppilaanohjaus Vesilahden kunnassa

Vesilahden kunnan perusopetuksessa toteutetaan oppilaanohjausta kahdessa alakoulussa ja yhdessä yhtenäiskoulussa. Ohjauksen tavoitteena on tukea oppilaan itsetuntemusta ja kykyä ottaa vastuuta omasta oppimisesta ja tulevaisuuden suunnittelemisesta. Alakouluissa oppilaanohjaus toteutuu luokanopettajien toimesta. Vesilahden yhtenäiskoulun yläluokkien oppilaanohjauksesta vastaa oppilaanohjaaja. Oppilaanohjausta toteutetaan valtakunnallisen opetussuunnitelman, kunnan omien painotuksien sekä ohjaussuunnitelman mukaan.

Vesilahden kunnan perusopetuksen ohjaussuunnitelmassa kuvataan oppilaanohjauksen järjestämisen rakenteet, toimintatavat, työn ja vastuunjako sekä työskentely monialaisissa verkostoissa, kodin ja koulun yhteistyö ohjauksessa, tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus, jatko-ohjaus perusopetuksen jälkeisiin opintoihin, työelämäyhteistyö sekä työelämään tutustumisen järjestelyt.

Laatutavoitteet Vesilahden kunnassa:

- Ohjauksessa noudatetaan valtakunnallisia hyvän ohjauksen kriteerejä sekä Suomen opinto-ohjaajat ry:n eettisiä periaatteita
- Koulun toimintakulttuurissa vaikuttaa ohjauksellinen näkökulma
- Koko koulun henkilökunta vastaa ohjauksesta
- Kouluissa on yhtenäiset ohjauksen toimintamallit

Ohjaus käytännössä

Ohjaus alakoulussa

Alakoulun oppilaanohjaus toteutuu pääasiassa luokanopettajan ja muiden opettajien toimesta. Ohjaus toteutuu kiinteänä osana arjen opetusta ja muuta toimintaa. Tavoitteena on edistää jokaisen oppilaan kasvua ja kehittymistä sekä tukea oppimista ja koulunkäyntiä. Ohjauksen myötä oppilas oppii ottamaan vastuuta omasta koulun käymisestä ja asettamaan tavoitteita.

Ohjaus nivelvaiheessa esiopetuksesta perusopetukseen

Oppilaaksi ottaminen ja ilmoittautuminen kouluissa on helmi-maaliskuussa. Huoltajat voivat ilmoittaa lapsensa kouluun Wilman kautta. Esiopetuksesta perusopetukseen siirtyminen edellyttää suunnitelmallista yhteistyötä esiopetuksen ja alkuopetuksen henkilöstön kesken.

Ohjaus nivelvaiheessa toteutuu kiinteänä osana koulun muuta toimintaa. Ohjauksesta vastaa esiopettaja yhdessä muiden opettajien kanssa. Vesilahdessa toteutetaan joustavan esi- ja alkuopetuksen toimintamallia. Esiopettajat ja luokanopettajat suunnittelevat yhteistä toimintaa jo esiopetusvuoden aikana. Kouluilla toteutetaan luokkien 0-2 opetuksessa joustavia ryhmittelyä koulun lukuvuosisuunnitelmassa määritellyin tavoin.

Esiopettaja siirtää tarvittavat tiedot nivelvaiheessa luokanopettajalle pääsääntöisesti maaliskuussa. Esiopettaja toimii koollekutsujana tiedonsiirtopalavereissa. Huoltajilla on mahdollisuus olla mukana tiedonsiirtopalavereissa. Tiedonsiirtopalavereissa on mukana tarvittaessa muitakin koulun moniammatillisen ryhmän jäseniä. Toukokuussa järjestetään tulevien ekaluokkalaisten tutustumispäivä.

Ohjaus nivelvaiheessa 2. luokalta 3. luokalle

Ohjaus toteutuu kiinteää osana koulun muuta toimintaa. Ohjauksessa edistetään oppilaisen opiskelunvalmiuksien – ja taitojen kehittymistä sekä tuetaan vähitellen kasvavaa vastuuntuntoa koulutyöstä sekä omista tehtävistä ja tavaroista.

Huhti-toukokuussa pidetään tiedonsiirtopalaveri, missä luokanopettaja siirtää tiedot tulevalle luokanopettajalle. Toisen vuosiluokan lopulla oppimisen arvioinnin pääpaino on oppimisen edistymisen arvioinnissa. Oppilaalle annetaan lukuvuositodistuksen lisäksi myös muuta ohjaavaa palautetta opetuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Tavoitteena on tuoda esille oppilaan vahvuuksia oppijana ja vahvistaa itsetuntoa ja oppimismotivaatiota. Usein on tarpeen arvioida ja suunnitella yhdessä myös oppilaan tarvitsemaa ohjausta ja tukea. Nivelvaihetta lähestyttäessä korostuu opettajan, oppilaan ja huoltajan välinen vuorovaikutus. On tärkeää, että oppilaan omat arviot ja toiveet sekä huoltajan näkemykset tulevat kuulluiksi.

Arviointikeskustelukaavake toimii pohjana nivelvaiheen tiedonsiirrossa oppilaan siirtyessä toiselta kolmannelle luokalle. Tiedonsiirtopalaverissa toisen luokan keväällä luokanopettaja siirtää tarvittavat tiedot tulevalle kolmannen luokan luokanopettajalle. Toisen luokan luokanopettaja toimii koollekutsujana ja tiedottaa huoltajia palaverin ajankohdasta. Tiedonsiirtopalaveri pidetään pääsääntöisesti huhti-toukokuussa. Huoltajalla on mahdollisuus olla mukana tiedonsiirtopalaverissa. Tiedonsiirtopalaverissa on mukana tarvittaessa muitakin koulun moniammatillisen ryhmän jäseniä

Ohjaus nivelvaiheessa 6. luokalta 7. luokalle

Alakoulusta yläkouluun siirryttäessä on useampia toimia, joiden avulla tavoitellaan mahdollisimman sujuvaa nivelvaiheen siirtymää. 6. luokan keväällä kuraattori haastattelee jokaisen oppilaan. Oppilaiden kanssa käydään läpi ajatuksia tulevasta muutoksesta ja selvitetään kaveritoiveita tulevia luokkajakoja varten. Myös huoltajille lähetetään tulevaa siirtymää koskeva kysely. Kuraattorin haastattelujen ja huoltajien

kyselyjen jälkeen alakoulun luokanopettajien, yläkoulun oppilashuoltohenkilöstön ja tulevien luokanvalvojien kanssa järjestetään tiedonsiirtopalaveri.

Kevään aikana oppilaat pääsevät tutustumiskäynnille yläkouluun. Oppilaanohjaajan ja erityisopettaja käyvät myös alakouluilla kertomassa yläkouluun siirtymisestä. Näiden lisäksi oppilaille järjestetään ryhmäytymispäivä Lammasniemessä. Ryhmäytymispäivään osallistuvat tulevat luokanvalvojat, tukioppilaita sekä muita koulun henkilökunnan jäseniä. Kevätlukukauden lopussa 7.luokan tuleville huoltajille järjestetään vanhempainilta.

Ohjaus yläkoulussa

Yläkoulun ohjausta toteutetaan luokkamuotoisena, pienryhmä- ja henkilökohtaisena tavoitteena. Ohjauksen tavoitteena on, että oppilas kehittää edelleen omia opiskelutaitoja samalla valmistautuen toisen asteen itsenäisempää opiskelua varten. Tarkoituksena on, että oppilaan itsetuntemus kehittyy tulevien valintojen tekemistä varten. Yläkoulun ohjauksessa painotetaan myös työelämään tutustumiseen.

7. luokan alussa ohjaus painottuu ryhmäytymiseen ja yläkouluun tutustumiseen. Vuoden mittaan oppilaanohjauksen tunneilla käsiteltäviä aiheita ovat itsetuntemus, oppimis- ja opiskelutaidot ja valinnaisaineiden valinta. Työelämään tutustuminen aloitetaan myös 7. luokan aikana lähiTET:n avulla. Jokainen oppilas on kahden päivän verran työskentelemässä koulun siivoojien ja ruokalan keittiöväen kanssa. Lisäksi 7. luokan oppilaiden huoltajille järjestetään syyslukukauden aikana vanhempainilta yhteistyössä luokanvalvojien kanssa.

8. luokan ohjaus painottuu Suomen koulujärjestelmän mukaisiin jatko-opiskelupaikkoihin tutustumiseen. Tavoitteena on, että jokaiselle oppilaalle muodostuisi alustava näkemys itseä kiinnostavista vaihtoehtoista jatko-opintojen suhteen. Tulevaisuuden suunnittelun lisäksi oppilaanohjauksen tunneilla tehdään itsetuntemusta lisääviä harjoitteita, käsitellään motivaatiota ja tarkastellaan omia arvosanoja 9. luokan yhteishakua mielessä pitäen. Näiden lisäksi 8. luokan keväällä

on viikon mittainen TET-jakso, johon valmistaudutaan oppilaanohjauksen tunneilla. 8. luokkalaisille on myös tarjolla keväisin tutustumisia joihinkin Tredun ammatillisten opintojen aloihin.

9. luokalla oppilaat jatkavat toisen asteen opintoihin perehtymistä samalla omaa hakujärjestystä suunnitellen. Oppilaanohjaaja kertoo oppilaanohjauksen luokkatunneilla jatko-opintomahdollisuudet. Lisäksi lähialueen oppilaitoksista käy oppilaita ja opinto-ohjaajia esittelemässä oppilaitoksiaan. Oppilaat käyvät myös oman kiinnostuksensa mukaan tutustumassa eri oppilaitoksiin joko yksin tai pienryhmissä. Oppilaanohjauksen tuntien lisäksi jokainen oppilas käy ainakin kerran yksilöohjauksessa. Tavoitteena on, että jokainen tekee lukuvuoden kuluessa itselleen mieluisan hakusuunnitelman jatko-opintojen hakujärjestyksestä. Edellä mainittujen lisäksi myös 9. luokan syksyllä toteutetaan viikon mittainen TET-jakso. Työelämään tutustumista tehdään myös osallistumalla Yrityskylään.

Yhdeksännen luokan aikana järjestettävässä vanhempainillassa esitellään jatko-opintomahdollisuuksia. Erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden jatko-opinnot suunnitellaan yksilöllisesti.

Tehostettu oppilaanohjaus

Oppilaalla, joka tarvitsee perusopetuksen jälkeisen opintopolun hahmottamiseen enemmän tukea, on oikeus saada tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta vuosiluokilla 8 ja 9. Tehostetun oppilaanohjauksen avulla tuetaan oppilaan jatko-opintovalmiuksien kehittymistä ja tavoitteena on mieleisen jatko-opintopaikan löytäminen. Oppilaalle laaditaan jatko-opintosuunnitelma, johon kirjataan oppilaan vahvuuksia sekä tavoitteita perusopetuksen jälkeisiin opintoihin siirtymisestä.

Ohjaus nivelvaiheessa 2.

asteelle

Oppilaanohjaajan kesätyöaika on yhteishaun tulosten julkaisuaikaan. Ilman opiskelupaikkaa jäävien oppilaiden kanssa käydään läpi varasijojen tilanne, hakeudutaan nivelvaiheen koulutukseen ja/tai haetaan vapaita opiskelupaikkoja jatkuvan haun kautta. Tiedonsiirto toteutetaan tarpeen mukaan joko tiedonsiirtoon tarkoitettujen dokumenttien avulla tai tapaamisessa toisen asteen edustajien kanssa.

Oppilaanohjaaja tarkistaa elokuussa OKM:n vuosittain määrittämänä päivänä Valpaspalvelusta, että peruskoulun päättäneet oppilaat ovat aloittaneet opintonsa. Perusopetuksen järjestäjän ohjaus- ja valvontavastuu päättyy, kun oppivelvollinen on aloittanut perusopetuksen jälkeisessä oppivelvollisuuskoulutuksessa tai viimeistään edellä tarkoitettuna ministeriön päättämänä ajankohtana. Jos oppivelvollinen ei ole oppivelvollisuuden suorittamisen tarkistuspäivään mennessä aloittanut perusopetuksen jälkeisessä oppivelvollisuuskoulutuksessa, hakeutumisvelvollisuuden ohjaus- ja valvontavastuussa olevan tahon (perusopetuksen järjestäjän) on ilmoitettava oppivelvollisen yksilöinti- ja yhteystiedot oppivelvollisen asuinkunnalle sekä ilmoitettava oppivelvollisen huoltajalle ja muulle lailliselle edustajalle, ettei oppivelvollinen suorita oppivelvollisuuttaan. Asuinkunnan ohjaus- ja valvontavastuu alkaa, kun oppivelvollisen asuinkunnalle on tehty edellä tarkoitettu ilmoitus oppivelvollisesta. Myös opiskelun keskeytyksestä tulee koulutuksen järjestäjältä ilmoitus asuinkunnalle. Asuinkunnan tehtävänä on kahden kuukauden kuluttua ohjaus- ja valvontavastuun alkamisesta osoittaa oppivelvolliselle opiskelupaikka soveltuvassa nivelvaiheen koulutuksessa. Vesilahdessa kunnan ohjaus- ja valvontavastuuta hoitaa perusopetuksen oppilaanohjaaja.

Ohjauksen eri toimijat ja vastuutehtävät

Huoltaja

- Oppivelvollisen huoltajan on huolehdittava siitä, että oppivelvollinen suorittaa oppivelvollisuuden.
- Tukee oppilaan koulunkäyntiä ja osallistuu arviointikeskusteluihin.
- On päivittäisissä kouluasioissa yhteydessä oppilaan luokanvalvojaan.
- Tarvittaessa osallistuu koulun järjestämiin oppilasta koskeviin palavereihin.

Oppilaanohjaaja

- On päävastuussa ohjauksen suunnittelusta, toteutuksesta ja arvioinnista.
- Tukee oppilaan koulunkäyntiä ja itsenäistymistä.
- Tarkemmat työtehtävien ja tavoitteiden kuvaukset löytyvät kohdasta *ohjaus yläkoulussa*.

Erityisopettaja

- Tekee tiiviisti yhteistyötä opettajien ja kodin kanssa.
- Kartoittaa ja tiedottaa oppilaan tuen tarpeista.
- Organisoii erityisopetuksen toteuttamista yksilöille ja pienryhmille.
- Kirjoittaa tarvittaessa lausunnon harkinnanvaraista yhteishakua varten.

Aineenopettaja

- Ohjaa ja tukee oppilasta oman oppiaineen opiskelussa.
- Ottaa opetuksessa ja arvioinnissa huomioon oppilaiden erilaiset tuen tarpeet.
- On tarvittaessa yhteydessä erityisopettajaan ja oppilaan luokanvalvojaan, jos oppilaiden tuen tarpeet herättävät enemmän huolta.
- Kertoo oppiaineestaan jatko-opintojen näkökulmasta.

Luokanopettaja

- Vastaa pääosin oman luokan opetuksesta ja luokan turvallisesta ilmapiiristä.
- Tukee oppilaan koululaistaitojen ja itsetuntemuksen kehittymistä.
- Vastaa yleisen ja tehostetun tuen järjestämisestä ja selvittämisestä yhteistyössä koulun muiden ammattilaisten kanssa.
- Pitää säännöllisesti yhteyttä huoltajiin oppilaan koulunkäyntiin liittyvissä asioissa.
- Järjestää oppilaalle ja hänen huoltajalleen arviointikeskusteluita.
- Tekee oppilasasioissa tarvittaessa yhteistyötä koulun eri toimijoiden ja koulun ulkopuolisten tahojen kanssa.

Luokanvalvoja

- Toimii oman luokkansa lähiohjaajana ja huolehtii luokan turvallisesta ilmapiiristä.
- Seuraa oppilaiden koulunkäynnin edistymistä ja poissaoloja.
- Tekee yhteistyötä huoltajien kanssa ja tapaa heitä vuosittain arviointikeskusteluissa.
- Päivittää ja kirjaa yleisen ja tehostetun tuen asiakirjat.
- Tekee oppilasasioissa tarvittaessa yhteistyötä koulun eri toimijoiden ja koulun ulkopuolisten tahojen kanssa.

Rehtori

- Tekee koulunkäyntiin liittyvät hallinnolliset päätökset.
- Luo edellytykset ohjauksen laadukkaalle toteuttamiselle.
- Osallistuu alueellisen yhteistyön koordinoimiseen.
- Mahdollistaa oppilaanohjaajan ammattitaidon ylläpitämisen (koulutuksiin osallistuminen).

Kuraattori

- Tukee oppilaiden ryhmäytymistä eri vaiheissa.
- Tukee ja auttaa oppilasta koulupolun erilaisissa haasteissa (poissaolot, elämänhallinta ja kaveriasiat)
- Tekee yhteistyötä oppilasasioissa eri tahojen kanssa.
- Osallistuu 6.-7. lk:n nivelvaiheessa tehtävään yhteistyöhön.

Koulupsykologi

- Auttaa oppilasta elämäntilanteeseen ja koulunkäyntiin liittyvissä haasteissa.
- Tekee tarvittavat oppimiseen liittyvät selvitykset ja lausunnot.
- Kirjoittaa tarvittaessa lausunnon harkinnanvaraista yhteishakua varten.

Terveydenhoitaja

- Tekee vuosittaiset terveystarkastukset.
- Auttaa oppilasta hahmottamaan terveiden elämäntapojen merkityksen opiskelun sujumisessa ja elämänhallinnassa.
- Kertoo oppilaalle tarvittaessa mahdollisten sairauksien tuomista rajoituksista ammatinvalinnassa.
- On tarvittaessa mukana oppilaan palaverissa.

Koulunuorisotyöntekijä

- Osallistuu oppilaiden ryhmäyttämiseen.
- Tukee oppilaiden kouluviihtyvyyttä.
- Ennaltaehkäisee koulukiusaamista.
- Osallistuu 6.-7. lk:n nivelvaiheessa tehtävään yhteistyöhön.

Koululääkäri

- Tekee laajat terveystarkastukset.
- Tekee yhteistyötä oppilaan ammatinvalintaa koskevissa terveydellisissä kysymyksissä.

Koulusihteeri

- Toimii yhtenä Opintopolun yhteyshenkilönä.
- Huolehtii ohjaukseen liittyvistä hallinnollisista tehtävistä.

Koulunkäynninohjaaja

- Tukee oppilaan kouluarjen sujumisessa.
- Auttaa yleisopetuksen ryhmiin integroitumisessa.
- Tekee yhteistyötä koulun eri toimijoiden kanssa.

Koulujen tärkein monialainen verkosto on yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä, joka kokoontuu jokaisella koululla useamman kerran lukuvuoden mittaan. Yhteisöllisessä oppilashuoltoryhmässä käydään läpi oppilashuoltosuunnitelman mukaisesti lukuvuoden erilaisia vaiheita, käydään läpi ajankohtaisia kouluarjen kuulumisia ja suunnitellaan yhteistyötä. Oppilashuoltoryhmään kuuluu koulukohtaisesti hieman vaihdellen rehtori, vararehtori, koulupsykologi, terveydenhoitaja, kuraattori, oppilaanohjaaja, erityisopettaja, opettajia, etsivä nuorisotyöntekijä ja koulunuorisotyöntekijä.